

МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ
ЦЕНТЪР ЗА ОЦЕНКА НА РИСКА
ПО ХРАНИТЕЛНАТА ВЕРИГА

Масщабната епидемия от *Salmonella Enteritidis*, свързана с яйца за консумация от Полша, засегна 14 държави, с повече от 500 заболели и 2 смъртни случая

*Четиринадесет държави от ЕС/ЕИП са докладвали за 218 потвърдени и 252 съмнителни случаи на хранителни инфекции със *Salmonella Enteritidis*, свързани с яйца за консумация от Полша.*

Новите 21 случая са констатирани в периода от 01 декември 2016 г. до 24 февруари 2017 г. в Обединеното кралство, Норвегия, Белгия, Холандия, Унгария и Швеция.

Европейският орган по безопасност на храните (EFSA) и Европейският център за превенция и контрол върху заболяванията (ECDC) поддържат връзка със съответните органи в държавите-членки и Европейската комисия, за да се улесни координацията при разследването и мерките за контрол.

Масщабната хранителна епидемия, предизвикана от *Salmonella Enteritidis* phage type (PT) 8 с профили 2-9-7-3-2 и 2-9-6-3-2, свързана с яйца с произход Полша, вече отминава. Чрез пълен геномен секвентен анализ (WGS) на изолираните профили, е установено, че те са част от два отделни, но генетично свързани клъстера.

От 1-ви май 2016 г. до 24 Февруари 2017 г., **14** държави от ЕС/ЕИП (Белгия, Хърватска, Дания, Финландия, Франция, Гърция, Унгария, Италия, Люксембург, Холандия, Норвегия, Словения, Швеция и Обединеното кралство) са докладвали за **218** потвърдени и **252** съмнителни случаи на *Salmonella Enteritidis*.

Установено е, че **единадесет** от потвърдените случаи са свързани с пътуване до Полша по време на инкубационния период. Поради това има вероятност и Полша да бъде засегната от тази епидемия. Докладвани са **два фатални** случая, съответно по един от Хърватска и Унгария. Епидемията достига своя **пик** в края на септември 2016 г., малко преди да бъде идентифициран източникът на инфекцията и да бъдат предприети контролни мерки на ниво ферми и дистрибуция. Оттогава броят на случаите, причинени от *Salmonella Enteritidis* постоянно намалява: **от нула до два нови случая на седмица** са докладвани през януари и през първата седмица на февруари 2017 г.

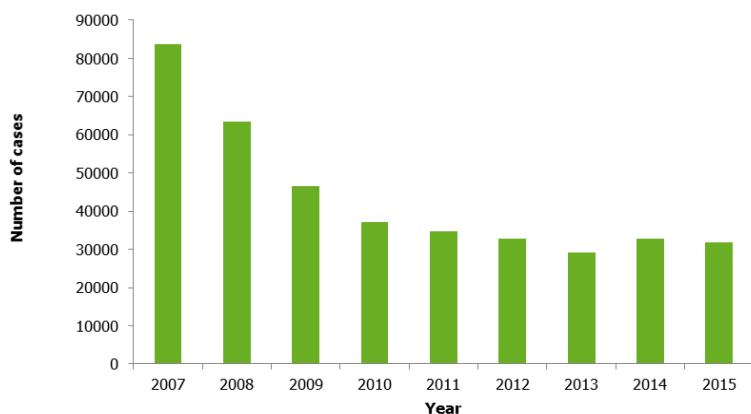
Новите 21 (потвърдени и съмнителни) **случаи** са установени в шест държави, в периода от 01 декември 2016 г. до 24 февруари 2017 г., както следва: в Обединеното кралство (n= 9), Норвегия (n = 4), Белгия (n = 3), Холандия (n = 3), Унгария (n = 1) и Швеция (n = 1). Последният случай е съобщен от Норвегия, с датата на вземане на пробите - 2 февруари 2017 г. Много е вероятно, замърсените храни доскоро да са били разпространявани в тези страни.

Информация за заболяването

Изолиране на *Salmonella Enteritidis* phage type (PT) 8 при хората

Salmonella Enteritidis е най-често откриваният серовар при случаите на нетифоидна салмонелоза при хората в Европа. Разпространението му намалява значително през последните години (Фигура 1), най-вероятно в резултат на успешните мерки за контрол, прилагани в съответствие с Регламент (ЕО) № 2160/2003 в птичите популации, както и мерките, насочени към бизнес - операторите с храни, с цел подобряване на хигиената, включително и въвеждането на микробиологичните критерии за *Salmonella*.

Фигура 1. Брой на потвърдените случаи на *Salmonella Enteritidis* по години, ЕС/ЕИП, 2007-2015 г.

* Източник: ECDC

От 2007 г. до 2015 г., от 27 страни към Европейската система за наблюдение (TESSy) са докладвани **392 302** случая на *S. Enteritidis* (средния брой на случаите е 43 586 на година), като в **Германия** и **Чешката Република** са установени половината от тях. Средната възраст за случаите с налична информация е била **28** години (с диапазон IQR = 5-49), като **52%** от тях са жени, а **89%** са възникнали в страната на докладване. Симптомите на заболяването се проявяват през цялата година, с пик от юли до септември.

Към днешна дата, **23** страни са съобщили за **14 124** случая на *S. Enteritidis* в системата TESSy за 2016 г. (данните все още не са публикувани) .

Хранителни взривове от *Salmonella Enteritidis*

S. Enteritidis е преобладаващият серовар свързан с хранителните взривове от *Salmonella*. През **2015 г.** са отчетени **575** огнища (60, 3% от всички салмонелни огнища) и **4 042** случая при хората (61, 1% от всички случаи) в ЕС. За **116** от тези огнища, са налични убедителни доказателства за връзката им с храните, като източник на инфекцията. Както и в предходни години, „**яйцата и яйчните продукти**“ са най-често свързвани с взривове от *Salmonella Enteritidis* с убедителни доказателства. Делът на тези взривове е намалял от **46,1%** през 2014 г. до **29,3%** през 2015 г.

Проучване

Резултатите от епидемиологичното, микробиологичното и екологичното проучване на епидемията - идентифицират **яйцата от три полски** пакетиращи центрове - като източник. **Проучването установява 18 ферми за кокошки-носачки позитивни за *S. Enteritidis***. Повечето от тях, включително и трите пакетиращи центрове за яйца, принадлежат към един полски консорциум и са свързани помежду си.

Специфичната информация за разследването на храните и околната среда е предоставена от засегнатите държави чрез RASFF и /или директно от националните компетентни органи към EFSA (до 01 март 2017 г.).

Оценка на риска за ЕС извършена от ECDC и EFSA

Мащабната хранителна епидемия, свързана с контаминирани яйца от Полша, бе потвърдена чрез епидемиологични, микробиологични и пълни геномни секвентни (WGS) анализи в **14 страни** от ЕС /ЕИП. Взорът, установен за първи път през януари 2016 г. все още е в ход, като последните 2 случая са докладвани от Норвегия на 02 февруари, 2017 г. (дата на вземане на проби).

В хода на европейското разследване е установено, че човешките изолати принадлежат към два различни генетични клъстера с наименования: 1.2.3.175.175.175. % (WGS клъстер 175) и 1.2.3.18.359.360. % (WGS клъстер 360).

Броят на потвърдените и вероятните случаи се увеличава постоянно в периода - май 2016 г. и последната седмица на септември 2016 г., когато епидемията достига своя пик с **59 нови** случаи. През следващите месеци броят на новорегистрираните случаи постоянно намалява - **между нула и два случая** на седмица през януари и февруари 2017 г. Спадът в броя на случаите през последните седмици са обнадеждаващи. Въпреки това, поради забавеното отчитане и ограничената информация от разследванията в Полша (не са завършени MLVA/WGS анализите от засегнатите ферми), се очаква, че броят на отчетените случаи, свързани с тази епидемия, **ще продължава** да нараства.

Органите за безопасност на храните в Белгия, Хърватия, Унгария, Холандия, Полша и Обединеното кралство, са извършили подробни изследвания на околната среда и храните, за да се установи източникът на тази епидемия. Проучванията показват, че редица предприятия за храни (Холандия, Унгария и Обединеното кралство), хранителни магазини (Белгия), летен курорт (Унгария) и две търговски вериги (една в Хърватия и една в Полша), са получили яйца от контаминирани ферми за кокошки-носачки от Полша. Според информацията, предоставена от полските власти, през 2016 г. не са били открити позитивни за *S. Enteritidis* птичи стада за разплод. Въз основа на настоящите доказателства, източникът на инфекцията изглежда е на ниво ферми за кокошки-носачки.

Към днешна дата, случаите на *S. Enteritidis* са били идентифицирани само в държави, извършващи серотипизиране на изолатите. И поради факта, че това се извършва в една малка част от тях, **има вероятност повече държави и значително повече случаи да са част от тази епидемия, но да са останали нерегистрирани.**

Въз основа на информацията от извършения пълнен секвентен геномен анализ (WGS), е възможно избухването на заболяването да е свързано с един или повече общи източници, които продължават да съществуват в ЕС/ЕИП, още от 2012 г.

Препоръки

Поради спецификата на производственият цикъл на яйцата, съществува вероятност *S. Enteritidis* да е по-широко разпространена в хранителната верига и затова се препоръчва на компетентните власти на Полша да извършват **бъдещи проверки** на състоянието на люпилните и разплодните птичи стада, особено тези, имащи връзка с положителните за *Salmonella* ферми. В допълнение към мерките за контрол, които вече са в сила, се препоръчва Полша да прилага **всички мерки**, които могат да намалят риска от замърсяване със *Salmonella* на всички ферми за кокошки-носачки.

С цел отчитане въздействието на мерките за контрол върху общественото здраве, международния екип за разследване на епидемията въвежда **период на засилено наблюдение**. През следващите месеци, **всички държави трябва да имат готовност да извършат WGS анализ на всички човешки изолати с MLVA 2-9-7-3-2 или 2-9-6-3-2 профили**. ECDC ще извърши анализите за тези държави, които все още нямат нужния капацитет, за да се гарантира, че ще бъдат анализирани човешките изолати свързани с хранителния взрив. Държавите трябва да интервюират своевременно всички нови случаи (потвърдени или съмнителни). Страните от ЕС/ЕИП, следва да имат предвид да извършат и WGS анализ на не-човешките изолати на *Salmonella Enteritidis*, които имат връзка с положителните за салмонела ферми в Полша.

За да се подпомогне наблюдението на тази епидемия, новите случаи също следва да бъдат докладвани на Информационната система за епидемиологични данни за болести, предавани чрез храната и водата (EPIS-FWD).

Компетентните органи в областта на безопасността на храните и общественото здраве в засегнатите държави-членки и на европейско ниво, се насърчават да продължат споделянето на информация за епидемиологичните, микробиологичните и екологичните проучвания, включително и да подават уведомления чрез Системата за бързо предупреждение за храни и фуражи (RASFF) и Системата за ранно предупреждение и реагиране (EWRS), които са официалните средства за уведомяване при сериозни трансгранични рискове за здравето.

Източници:

1. EFSA - Update on multi-country Salmonella outbreak: steep fall in reported cases, <http://www.efsa.europa.eu/en/press/news/170307>
2. JOINT RAPID OUTBREAK ASSESSMENT, Multi-country outbreak of Salmonella Enteritidis phage type 8, MLVA profile 2-9-7-3-2 and 2-9-6-3-2 infections, First update, 7 March 2017, European Centre for Disease Prevention and Control European Food Safety Authority: Stockholm and Parma; 2017. <http://ecdc.europa.eu/en/publications/Publications/rapid-outbreak-assessment-Salmonella-Enteritidis-7-mar-2017.pdf>
3. Food Quality news.com, Breaking News on Food Safety & Quality Control, Almost 500 sick and two dead but Salmonella outbreak looks to be ending, Published: By Joe Whitworth+, 09-Mart-2017 <http://www.foodqualitynews.com/Regulation-and-safety/Salmonella-egg-outbreak-affects-14-countries?nocount>
Забележка: Настоящият материал е актуализиране на информацията от материала „Повече от 400 констатиранни случаи на болели хора в многонационалната епидемия, предизвикана от Salmonella“, изготвена от д-р Дора Петлова , 20.12.2016г.

Изготвил: Д-р Дора Петлова, главен експерт
Дирекция „Комуникация на риска, обучение и Контактен център“, ЦОРХВ
20.03.2017 г.